

Kādas pārmaiņas vietējā teritorijā ir radījis LEADER?

Apgunstes muiža | 20.11.2024.

 LEADER SVVA
LATVIJA

Kas ir LEADER?

1998. – 1999.gads

ES PHARE projekts «**Atbalsts lauku ekonomikas dažādošanai**»

Projekta mērķis - veicināt lauku attīstību un palīdzēt ZM formulēt nacionālās, reģionālās un vietējās lauku attīstības stratēģijas.

Projektā iesaistīti demonstrējumu pagasti:

1. Veclaicenes pagasts
2. Andrupenes pagasts
3. Nirzas pagasts
4. Rušonas pagasts
5. Dundagas pagasts

Projekta eksperti: ABG GmbH – Vācija un
TMS International - Īrija

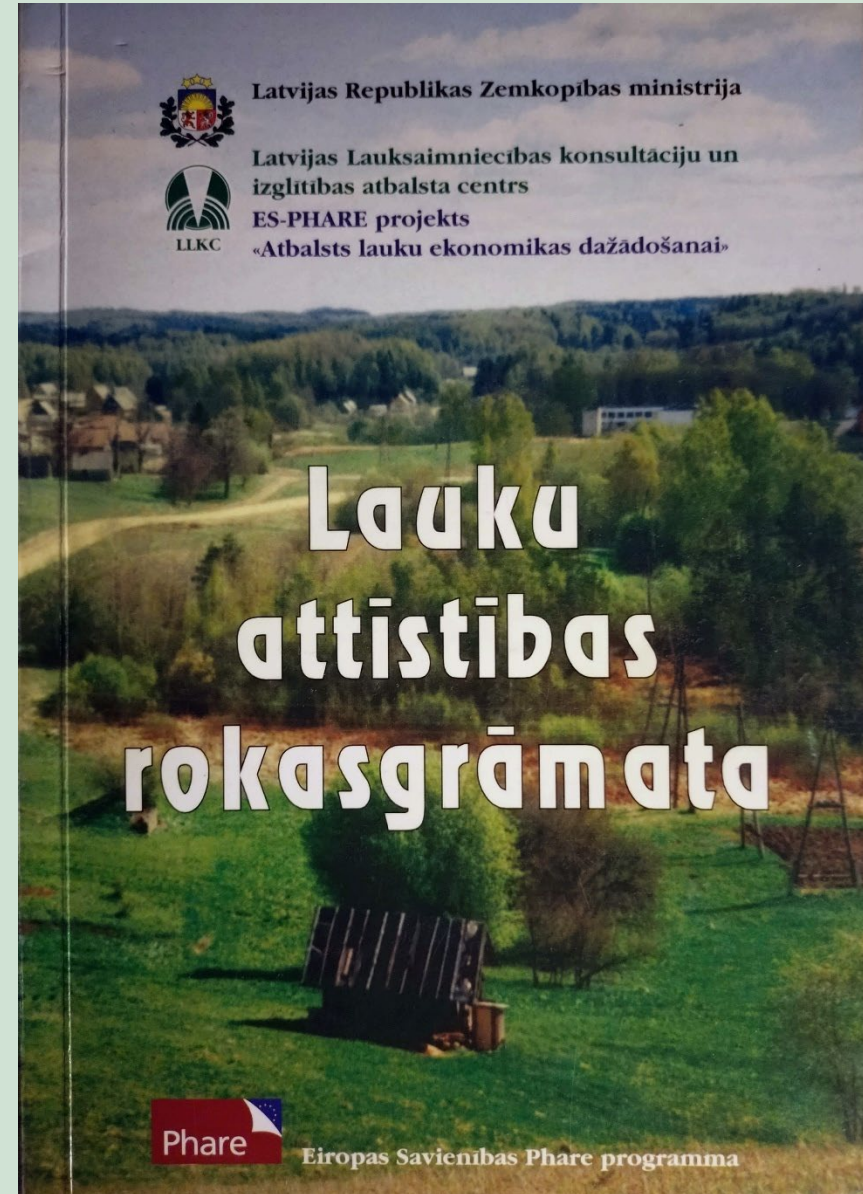
Ieguvumi:

- Iemācījāties kopīgi ar pagasta iedzīvotājiem, uzņēmējiem, zemniekiem, veidot savas teritorijas SVID;
- Kopā ar ekspertiem veicām sava pagasta sociālekonomiskās situācijas analīzi un saņēmām rekomendācijas uzņēmējdarbības attīstībai;
- Mācību brauciena laikā Īrijā pirmo reizi dzirdēju par **LEADER** pieeju projektu īstenošanā.

Projekta mācību brauciena grupa Īrijā 1998.gada oktobrī

Biedrības dibināšana

1999. gada rudenī notika vairākas Dundagas pagasta uzņēmēju sanāksmes, kuras rezultējās ar biedrības «Ziemeļkurzemes biznesa asociācija» dibināšanu un **2000. gada 17.martā** tās reģistrēšanu Uzņēmumu reģistrā.

LEADER aizmetņi Latvijā

➤ **Baltijas Lauku Partnerības Programma (2000 – 2003)**

Lielbritānijas valdības finansējums

3 partnerības Balvu, Daugavpils un Rēzeknes rajonos

Mācības 40 kopienu koordinatori, Stratēģiju izveide.

➤ **Lauku partnerības vietējo problēmu risināšanai Baltijas jūras reģionā (2004 – 2005)**

Baltijas jūras reģiona sadarbības programma, Mazo projektu fonda (Phare, 2002)

Izveidotas 5 partnerības Zemgalē

Speciālistu mācības, situācijas apzināšana, stratēģiju izstrāde, pieredzes apmaiņa Somijā.

LEADER sākums Latvijā

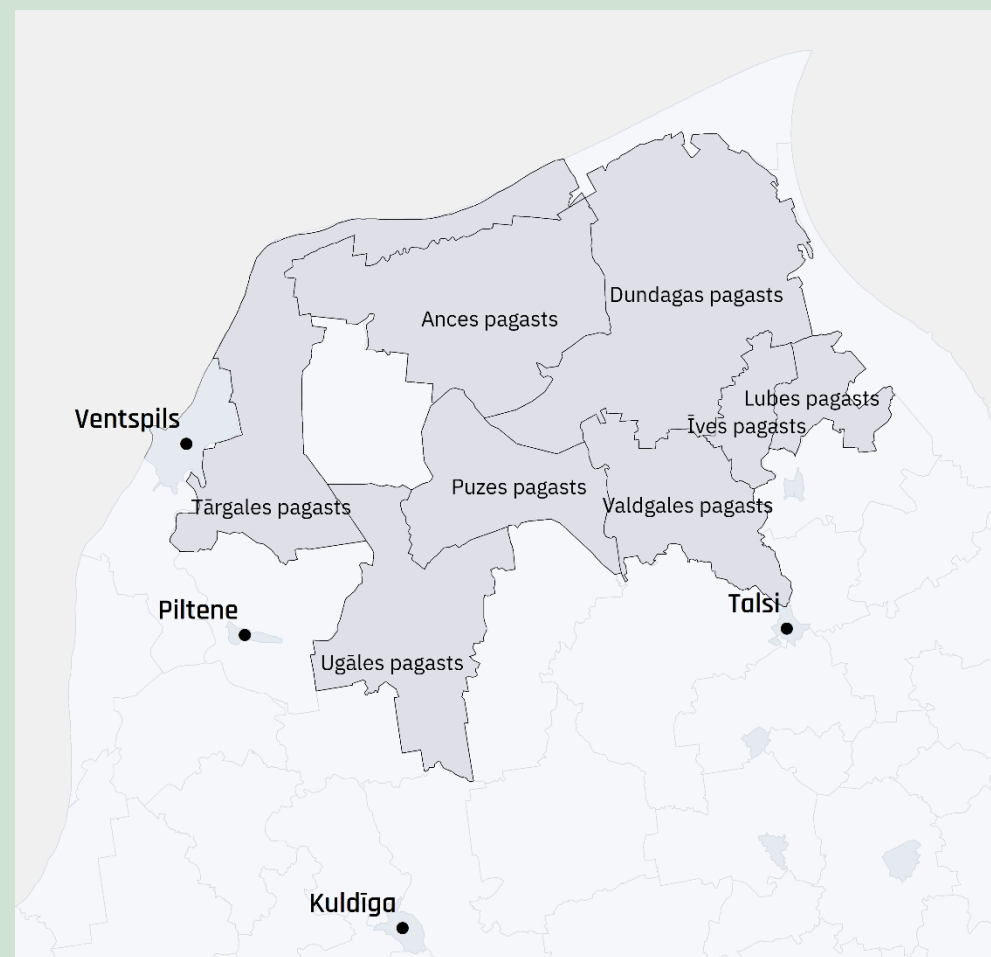

LEADER+ 2000. – 2006.gads, Latvijā no 2004.gada, 28 (11+17) VRG

Teritorijas iezīmēšana – pašvaldību vienošanās (Dundaga, Īve, Lube, Valdgale, Ance, Puze, Tārgale, Ugāle)

Iesniedzēji – tikai biedrības, nav būvniecība, viena projekta maksimālās attiecināmās izmaksas 5000 Ls, 100% atbalsts.

ZBA - 2 projektu kārtās (2006, 2007) iesniegti 23, īstenoti 17 projekti. Kopējais apgūtais finansējums – 47 796,92 Ls

Izaicinājumi

- Teritorijas attīstības plāns
- Vietējo iniciatīvas grupu veidošana un biedrību dibināšana
- projektu sagatavošana un grāmatvedības organizēšana
- projektu lietvedības veidošana
- projektu iesniegšana klātienē papīra formātā 2 eksemplāros + CD vai diskete
- vērtēšanas procesa organizēšana un fiziska visu dokumentu nogāde reģionālā LAD nodaļā
- brīvprātīgais administratīvais darbs un pašvaldību tehniskais atbalsts procesa organizēšanai

Ieguvumi

- savu spēju apzināšanās
- vietējo iniciatīvas grupu izveide
- saieta un informācijas telpas
- vietējās vēstures liecību ekspozīcijas
- estrādes labiekārtošana
- deju un vokālo ansambļu tērpi
- rotaļu un aktīvās atpūtas laukumi
- tirdzniecības vietu izveide
- pirmie pieredzes braucieni

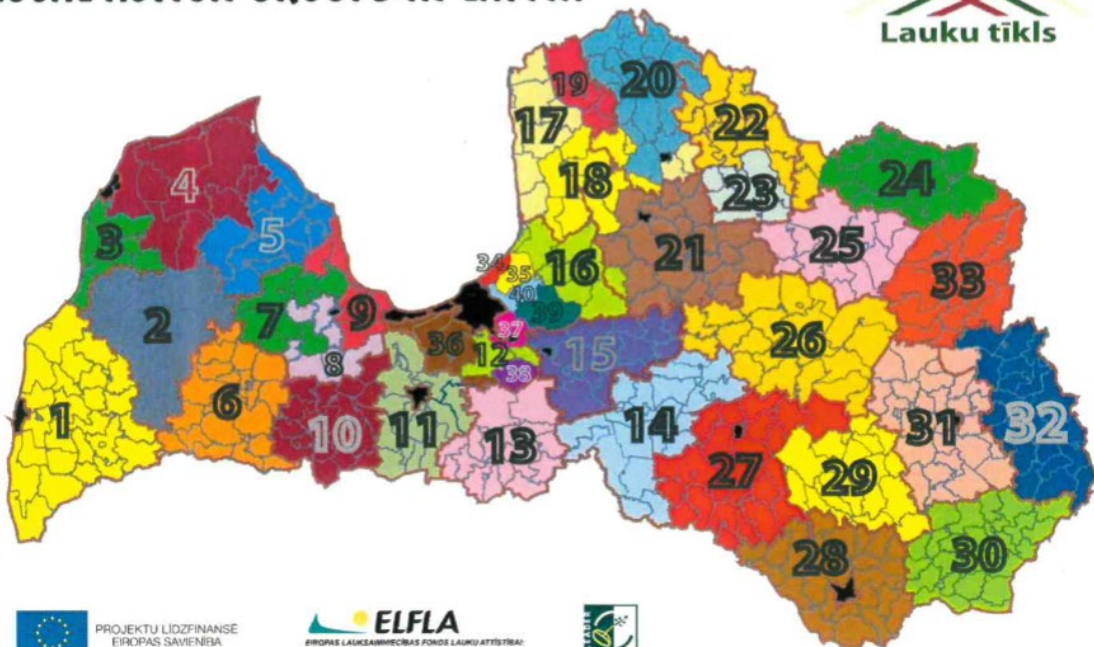
Ziemeļkurzemes VIG Balvu rajona Žīguros
2007.gada 20.septembrī

Otrais LEADER periods

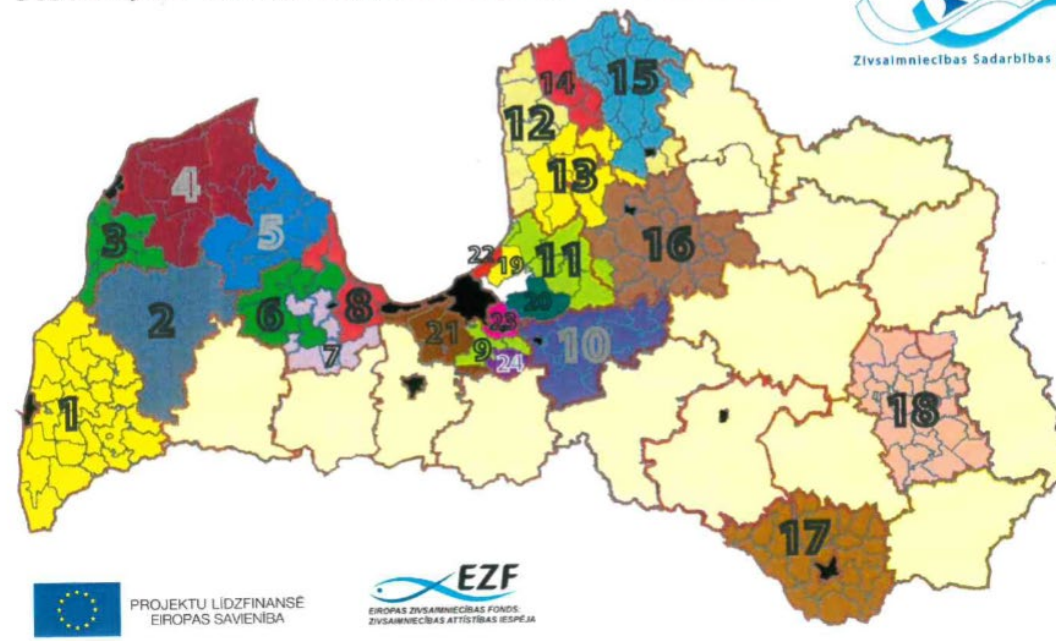

2007. – 2013.gads, 40 VRG un 24 pieejams EZF fonds

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS LATVIJĀ LOCAL ACTION GROUPS IN LATVIA

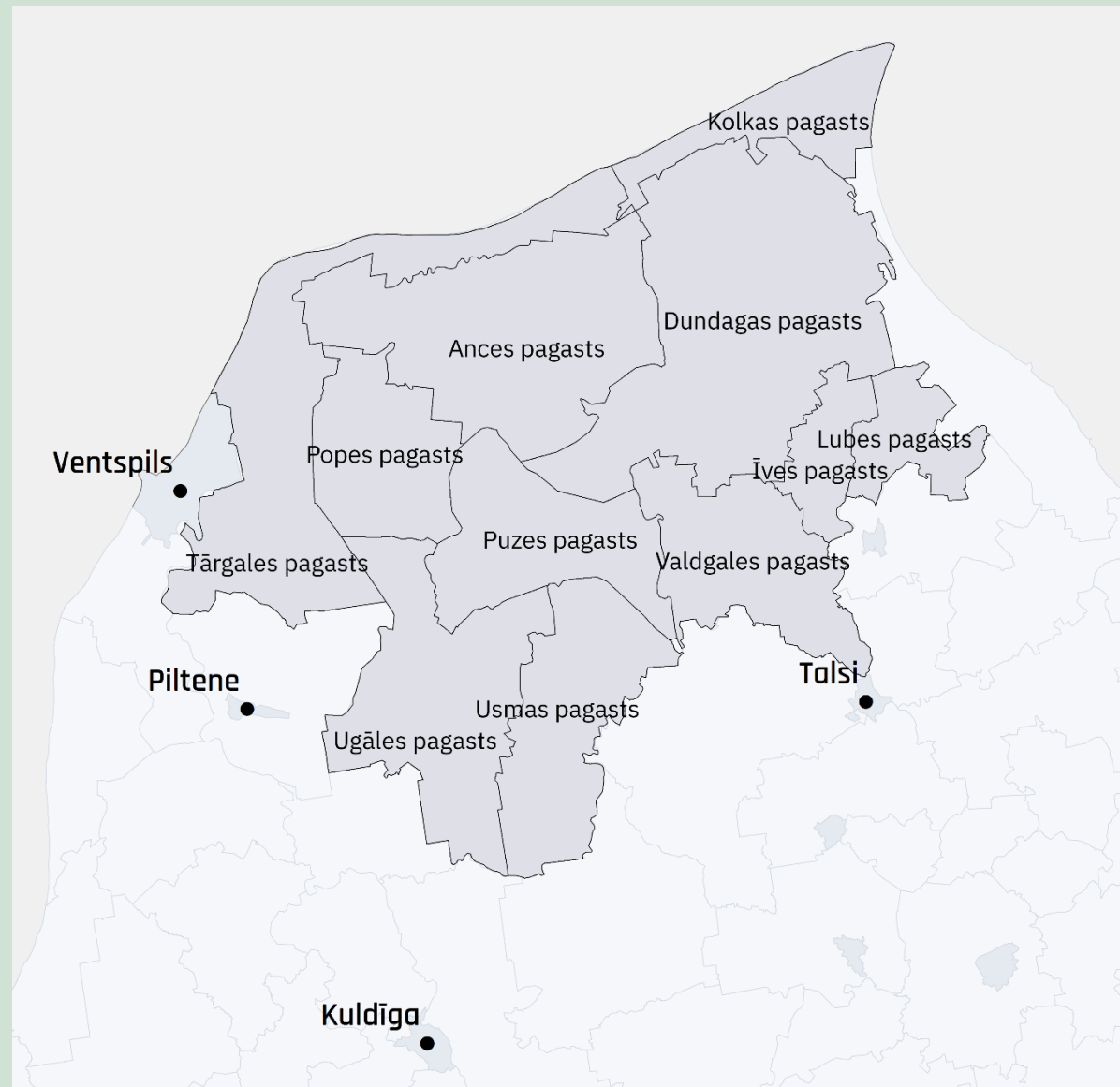
ZIVSAIMNIECĪBAS VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS LATVIJĀ FISHERIES LOCAL ACTION GROUPS IN LATVIA

Otrais LEADER periods

- Pirmās Stratēģijas saskaņā ar vadlīnijām
- Teritorijas paplašināšanās
- Divi fondi: ELFLA un EZF
- Projekta max attiecināmās izmaksas 20 000 Ls
- EPS sistēmas ieviešana
- Pirmie sadarbības projekti

Izaicinājumi

- ELFLA un EZF finansējuma un lietvedības nodalīšana
- Neliels administratīvais finansējums, administratīviem vadītājiem uzņēmuma līgumi
- Būvniecības projekti, tehniskās specifikācijas, iepirkumi
- Pašvaldību projekti un pašvaldību lomu maiņa
- Uzsākas EPS sistēmas ieviešana
- Mazās lauku saimniecības
- 2009.gada pašvaldību reforma

Īstenoti 15 pakalpojumu pieejamības un 52 sabiedriskās aktivitātes projekti

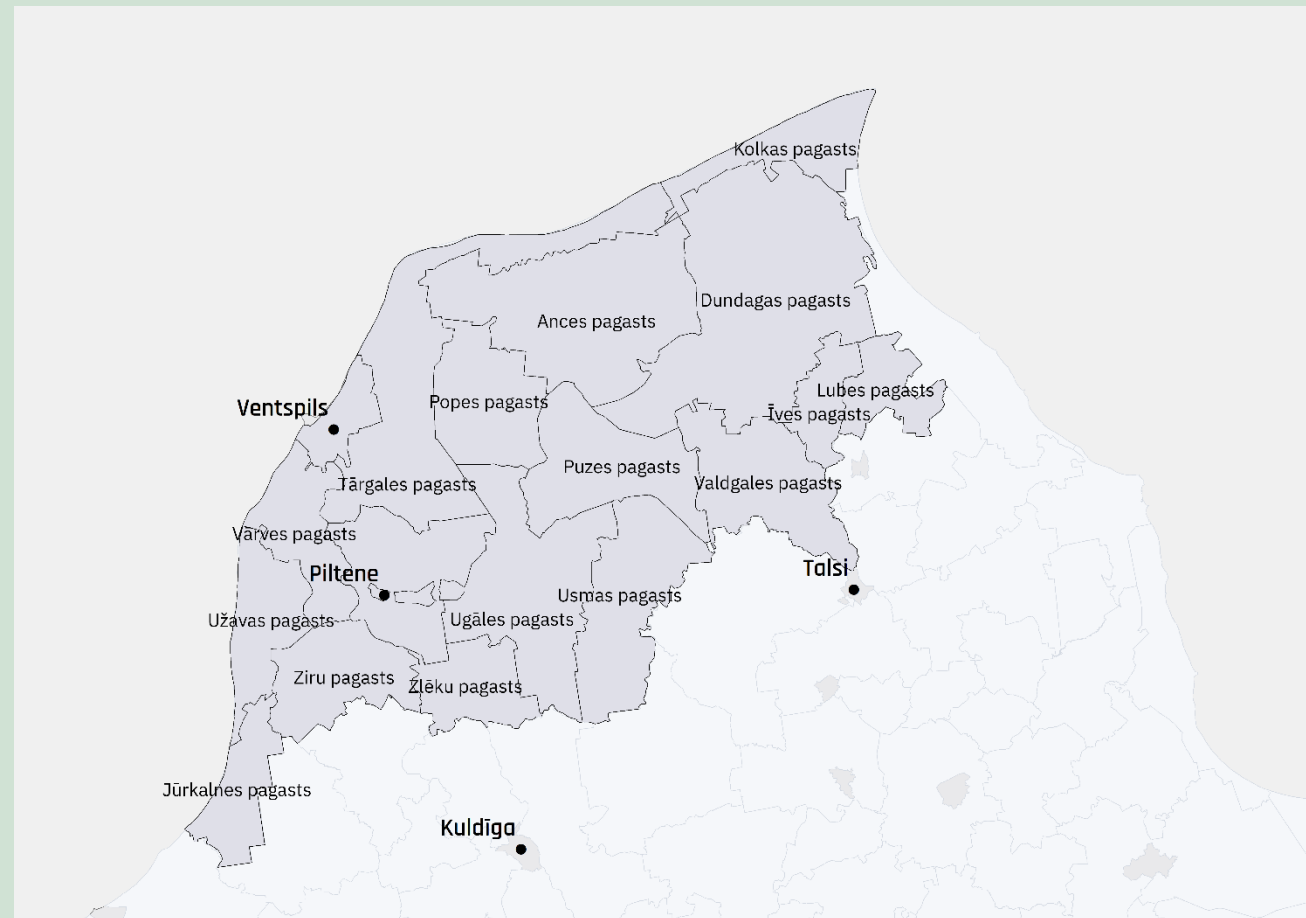
Īstenoti 14 Uzņēmējdarbības projekti

Trešais LEADER periods

- Teritorijas paplašināšanās
- Vienots administratīvais fonds ELFLA un EJZF
- EJZF tikai piekrastē
- EPS sistēmas VRG platforma
- Vienkāršoto izmaksu ieviešana administrēšanā

ZBA teritorijā 01.01.2015. iedzīvotāju skaits – **19 066**

Izaicinājumi

- Stratēģijas aizstāvēšana komisijai klātienē, novērtējuma un rezultātu rādītāji, Stratēģiju grozījumu procedūra
- Uzņēmējdarbības uzsākšanas un attīstības projekti
- VRG lēmumi – administratīvie akti, pārsūdzības, tiesvedības
- 2021.gada pašvaldību administratīvā reforma
- Viedo ciemu izpratnes veidošana
- Sadarbības projektu iespējas
- Vienkāršoto izmaksu ieviešana administrēšanā
- Finansējuma apguves plānošana un administratīvais nodrošinājums
- Citu fondu finansējuma piesaiste teritoriju aktivizēšanai (AIF, SIF, ERASMUS)

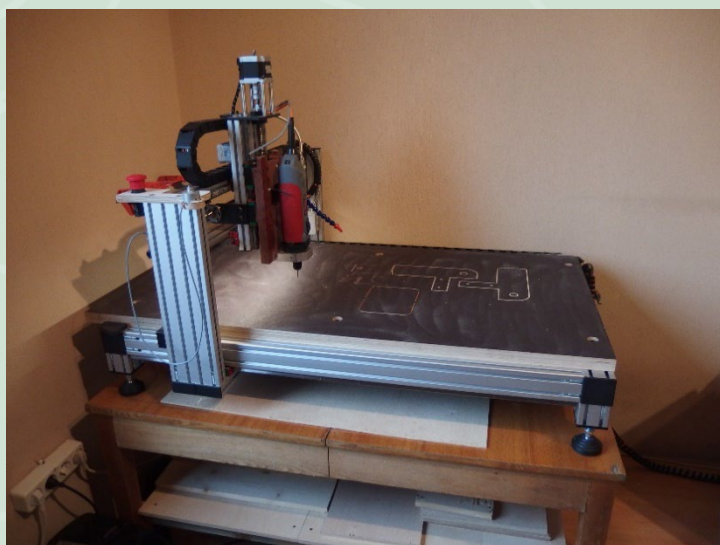
Īstenoti 62 publiskās infrastruktūras un sabiedrisko aktivitāšu projekti ar ELFLA finansējumu

Īstenoti 23 piekrastes vides infrastruktūras un kultūras mantojuma projekti ar EJZF finansējumu

Īstenoti 86 uzņēmējdarbības projekti un izveidotas 102 jaunas darba vietas

Īstenoti 10 Sadarbības projekti

- 2 EJZF sadarbības projekti kā vadošam partnerim
- 5 EJZF sadarbības projekti kā partnerim (2 starptautiskie projekti:
Somija – 2 VRG, Polija – 1 VRG)
- 3 ELFLA sadarbības projekti kā partnerim (1 starptautiskais: projekts
Igaunija - 3 VRG, Slovēnija - 2 VRG, Portugāle – 2 VRG)

«Ēdīsim Latvijas zivis»

«Jūra visu gadu»

«Piekrastes zvejas gudrības»

Notikuši 129 Aktivizēšanas pasākumi

ELFLA

- 44 semināri
- 20 darba grupas
- 24 pieredzes apmaiņas pasākumi (1 ārpus Latvijas)

EJZF

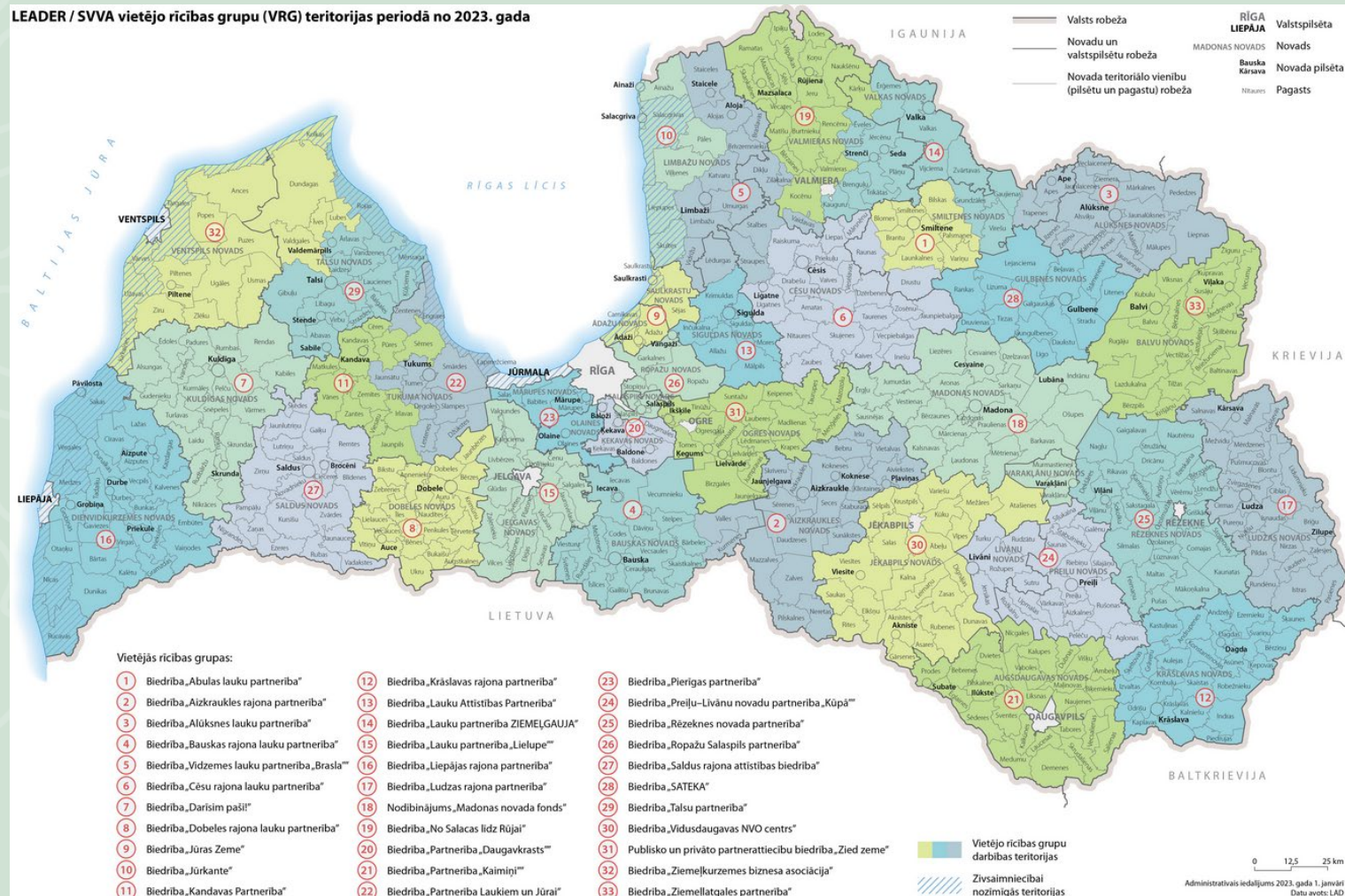
- 10 semināri
- 8 darba grupas
- 23 pieredzes apmaiņas pasākumi (9 ārpus Latvijas)

Ceturtais LEADER periods

2023. – 2027.gads, 33 VRG no tām 6 ZVRG

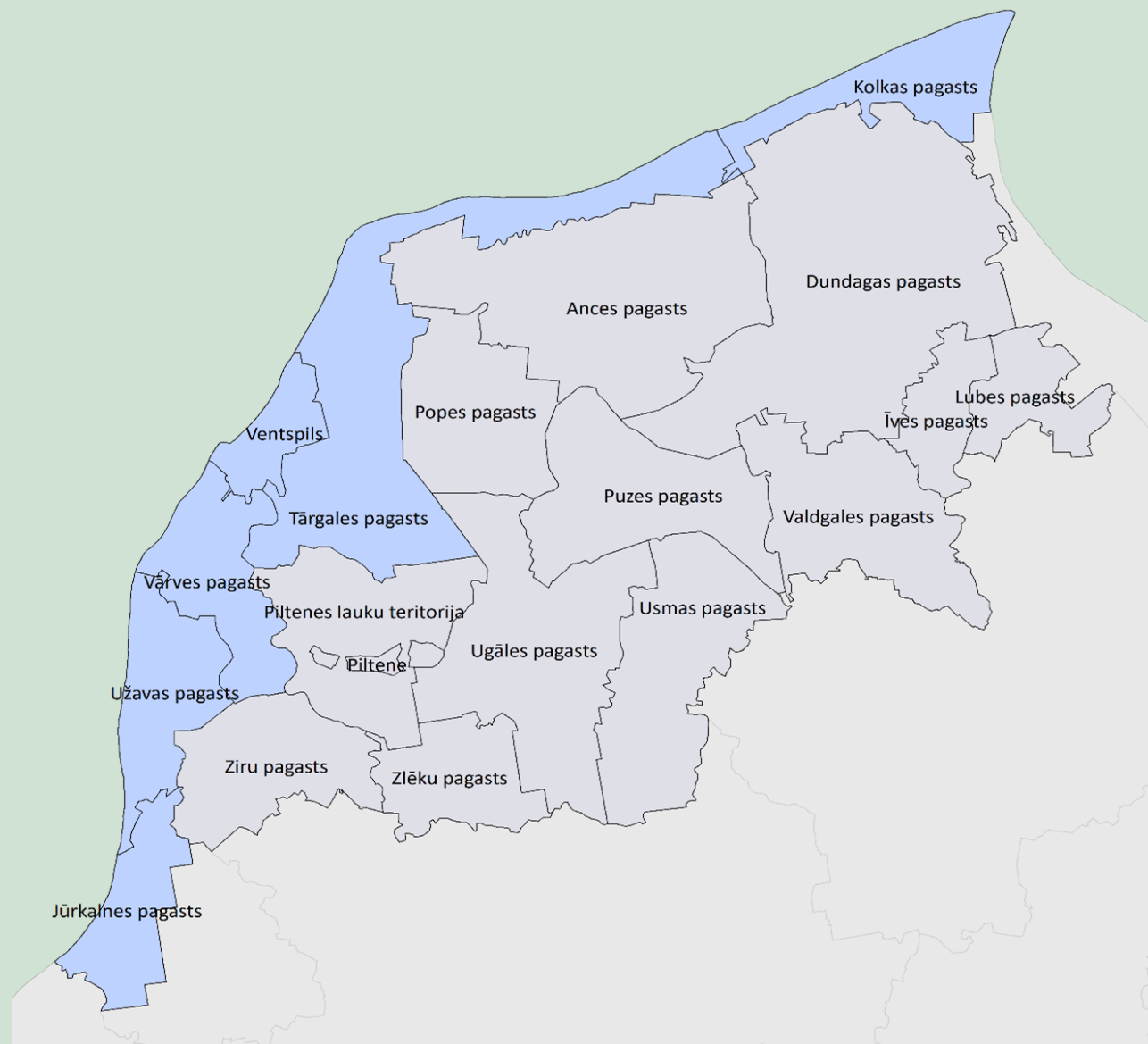

Ceturtais LEADER periods

- VRG apvienošanās
- Administratīvo fondu dažādība VRG un ZVRG
- Stratēģiju aizstāvēšana attālināti
- Vienkāršotās izmaksas projektos
- ZVRG Ostu projekti

ZBA teritorijā 01.01.2022. iedzīvotāju skaits – **15 804**
Apdzīvotības blīvums - **4,5** iedzīvotāji uz 1 km²

Izaicinājumi

- «Lauku biļete»
- «Jauniešu iniciatīvas»
- ELFLA uzņēmējdarbības finansējuma apguve
- Resursi VRG aktivitāšu īstenošanai
- LEADER pievienotās vērtības novērtēšana

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras atbalstīts projekts «Radām, darām, augam kopā!»

Īstenošana

- Apstiprināti 10 uzņēmējdarbības projekti, 2 sāka uzraudzība
- Apstiprināti 18 sabiedriskie projekti, 1 projekts jau slēgts
- Apstiprināts 1 ostas projekts un 1 nodots LAD vērtēšanai

LEADER pieejas ieguvumi

- Izveidoti vietējie un starptautiskie sadarbības tīkli
- Savstarpējs VRG atbalsts un uzticēšanās LLF
- Vietējo uzņēmēju un sabiedrības uzticēšanās VRG
- Izveidota daudzlīmeņu LEADER pārvaldība
- Tiek īstenoti projekti, kas ir atbilstoši VRG teritorijas vajadzībām
- Tiek īstenoti ilgtspējīgi, inovatīvi, sociāli atbildīgi projekti
- Projekti, kas veicina sadarbību starp dalībniekiem

Radām, darām, augam KOPĀ!

Gunta Abaja

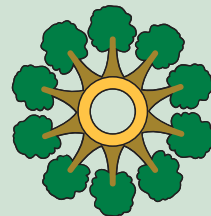
Biedrības koordinatore un administratīvā vadītāja

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Ziemeļkurzemes
Biznesa Asociācija

